

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO

19 päivänä maaliskuuta 2002 *

Asiassa C-13/00,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinaan K. Banks ja M. Desantes, proses-
siosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Irlanti, asiamiehenään aluksi M. A. Buckley ja sittemmin D. J. O'Hagan, pro-
sessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jota tukee

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehenään G. Amodeo, avustajanaan barrister M. Hoskins, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Irlanti ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 228 artiklan 7 kohdan (josta on muutettuna tullut EY 300 artiklan 7 kohta) ja Euroopan talousalueesta 2 päivänä toukokuuta 1992 tehtyyn sopimukseen liitetyn pöytäkirjan nro 28 5 artiklan (EYVL 1994, L 1, s. 3) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole ennen 1.1.1995 tullut osalliseksi kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta tehtyyn Bernin yleissopimukseen (Pariisin asiakirja 24.7.1971),

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat P. Jann, F. Macken, N. Colneric ja S. von Bahr sekä tuomarit C. Gulmann, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet (esittelevä tuomari), M. Wathelet, R. Schintgen, V. Skouris, J. N. Cunha Rodrigues ja C. W. A. Timmermans,

julkisasiamies: J. Mischo,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 27.11.2001 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 14.1.2000 ja jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Irlanti ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 228 artiklan 7 kohdan (josta on muutettuna tullut EY 300 artiklan 7 kohta) ja Euroopan talousalueesta 2 päivänä toukokuuta 1992 tehtyyn sopimukseen liitetyn pöytäkirjan nro 28 5 artiklan (EYVL 1994, L 1, s. 3; jäljempänä ETA-sopimus) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole ennen 1.1.1995 tullut osalliseksi kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta tehtyyn Bernin yleissopimukseen (Pariisin asiakirja 24.7.1971; jäljempänä Bernin yleissopimus).
- 2 Tukeakseen Irlannin vaatimuksia Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta väittää väliintulokirjelmässään, että se, että ETA-sopimus on luonteeltaan sekasopimus, merkitsee, että yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta vain niiden erityisten alojen osalta, joilla on yhteisössä toteutettu yhdenmukaistamistoimenpiteitä, eikä henkisen omaisuuden osalta ole näin. Yhdistynyt kuningaskunta katsoo, että näin ollen Bernin yleissopimus kuuluu kansainvälisen oikeuden alaan ja tätä kautta jäsenvaltioiden toimivaltaan, eikä yhteisöjen tuomioistuin voi lainkaan valvoa sen soveltamista.

Yhdistyneen kuningaskunnan väliintulokirjelmän tutkittavaksi ottaminen

- 3 EY:n tuomioistuimen perussäännön 37 artiklan mukaan väliintulokirjelmässä saadaan esittää ainoastaan jonkun asianosaisen vaatimuksia tukevia vaatimuksia.
- 4 Tältä osin on todettava, että Yhdistynyt kuningaskunta pyrkii vaatimuksillaan siihen, että yhteisöjen tuomioistuin toteaisi, että sillä ei ole toimivaltaa ratkaista asiaa ja että se tämän vuoksi hylkäisi komission nostaman kanteen. Irlanti myöntää jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen ja pyytää vain yhteisöjen tuomioistuinta lykkäämään asian käsittelyä kunnes Irlannin lainsäädäntö saatetaan asianmukaiseksi.
- 5 Väliintulija ei voi esittää oikeudenkäyntiväitettä, jota vastaaja ei ole esittänyt vaatimuksissaan (ks. asia C-313/90, CIRFS ym. v. komissio, tuomio 24.3.1993, Kok. 1993, s. I-1125, 21 ja 22 kohta; Kok. Ep. XIV, s. 95 ja asia C-225/91, Matra v. komissio, tuomio 15.6.1993, s. I-3203, 11 ja 12 kohta; Kok. Ep. XIV, s. 233).
- 6 Koska Yhdistynyt kuningaskunta ainoastaan kiistää yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan tutkia asia, sen väliintulokirjelmässään esittämät vaatimukset on jätettävä tutkimatta.

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen

- 7 ETA-sopimukseen liitetyn pöytäkirjan nro 28 5 artiklan mukaan sopimuspuolet sitoutuvat ennen 1 päivää tammikuuta 1995 tulemaan osallisiksi Bernin yleis-

sopimukseen. Koska Irlanti on liittynyt ETA-sopimukseen, joka tuli voimaan 1.1.1994, sen on noudatettava siihen liittyviä velvoitteita kuten velvoitetta liittyä Berniin yleissopimukseen.

8 Koska Irlanti ei ollut liittynyt yleissopimukseen säädetyssä määräajassa, komissio osoitti sille virallisen huomautuksen 15.4.1998.

9 Irlanti vastasi toukokuussa 1998 lähetetyllä kirjeellä, että se oli valmistelemassa tekijänoikeuksia koskevan lainsäädännön ajan tasalle saattamista koskevaa lakiehdotusta, joka mahdollistaisi Bernin yleissopimuksen ratifioinnin.

10 Koska komissio totesi, että Irlannilla ei edelleenkään ollut Bernin yleissopimukseen liittymistä koskevaa liittymiskirjaa, se osoitti Irlannille 17.12.1998 perustellun lausunnon ja kehotti Irlantia noudattamaan sitä kahden kuukauden määräajassa.

11 Irlanti tunnusti 15.2.1999 päivätyssä vastauskirjeessään velvoitteensa liittyä Bernin yleissopimukseen. Se ilmoitti komissiolle, että henkistä omaisuutta koskeva lakiesitys oli jo pitkälle edenneessä vaiheessa parlamentin tutkittavana ja että laki tultaisiin antamaan viimeistään vuoden 1999 lopussa.

12 Tämän vuoksi Irlanti pyysi vastineessaan yhteisöjen tuomioistuimelta kuuden kuukauden lisämääräaika voidakseen saattaa mainitun lakiesityksen äänestykseen ja esittää sen komissiolle, jotta tämä luopuisi kanteesta.

- 13 Koska jäsenyyssoveltoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen kohteena voi olla vain yhteisön oikeudesta johtuvien veltoitteiden noudattamatta jättäminen, on tutkittava, ennen kuin ratkaistaan kysymys konkreettisesta jäsenyyssoveltoitteiden noudattamatta jättämisestä, kuuluvatko Irlantia rasittavat, kanteen kohteena olevat veltoitteet yhteisön oikeuden alaan.
- 14 Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että yhteisön, sen jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden tekemillä sekasopimuksilla on yhteisön oikeusjärjestyksessä sama asema kuin puhtaasti yhteisön sopimuksilla, kun kysymys on yhteisön toimivaltaan kuuluvista määräyksistä (ks. vastaavasti asia 12/86, Demirel, tuomio 30.9.1987, Kok. 1987, s. 3719, 9 kohta; Kok. Ep. IX, s. 177).
- 15 Yhteisöjen tuomioistuin teki tästä sen päätelmän, että varmistuessaan yhteisön toimielinten tekemistä sopimuksista johtuvien veltoitteiden noudattamisen jäsenvaltiot täyttävät yhteisön oikeusjärjestyksessä veltoitetta yhteisöä kohtaan, joka on vastuussa sopimuksen asianmukaisesta täyttämisestä (em. asia Demirel, tuomion 11 kohta).
- 16 Käsiteltävänä olevassa asiassa ei ole epäilystä siitä, että Bernin yleissopimuksen määräykset kattavat alan, joka kuuluu laajalti yhteisön toimivaltaan.
- 17 Bernin yleissopimuksen kohdetta eli kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamista säännellään hyvin laajalti yhteisön lainsäädännössä niinkin erilaisilla aloilla kuin tietokoneohjelmien oikeudellinen suoja, vuokraus- ja lainausoikeudet henkisen omaisuuden alalla, satelliitin välityksellä tapahtuvaan yleisradiointiin ja kaapeleitse tapahtuvaan edelleen lähettämiseen sovellettava tekijänoikeus, tietojen oikeudellinen suoja ja edelleen tekijänoikeuden ja tiettyjen lähioikeuksien suojan kesto.

- 18 Yhteisöjen tuomioistuin on sitä paitsi katsonut, että tekijänoikeus ja lähioikeudet kuuluvat perustamissopimuksen soveltamisalaan (yhdistetyt asiat C-92/92 ja C-326/92, Phil Collins ym., tuomio 20.10.1993, Kok. 1993, s. I-5145, 28 kohta; Kok. Ep. XIV, s. 385).
- 19 Bernin yleissopimuksella siis luodaan oikeuksia ja velvollisuuksia yhteisön lainsäädännön kattamilla aloilla. Näin ollen on yhteisön intressissä, että kaikki ETA-sopimuksen sopimuspuolet liittyvät tähän yleissopimukseen.
- 20 Edellä esitetystä seuraa, että ETA-sopimukseen liitetyn pöytäkirjan nro 28 5 artiklassa asetettu vaatimus sopimuspuolien liittymisestä kyseiseen yleissopimukseen kuuluu yhteisön oikeuden alaan, koska se sisältyy yhteisön ja sen jäsenvaltioiden solmimaan sekasopimukseen ja koskee alaa, joka on perustamissopimuksen laajalti kattama. Komissiolla on siis toimivalta arvioida sen noudattamista yhteisöjen tuomioistuimen valvonnassa.
- 21 Aineelliselta kannalta arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se on perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä (ks. mm. asia C-147/00, komissio v. Ranska, tuomio 15.3.2001, Kok. 2001, s. I-2387, 26 kohta). Edelleen jäsenvaltio ei voi sisäisen oikeusjärjestyksensä oikeussääntöihin, toimintatapoihin tai tilaan vetoamalla perustella sitä, ettei se ole noudattanut yhteisön oikeudesta johtuvia velvoitteitaan.
- 22 Näin ollen koska on osoitettu, että perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä Irlanti ei ollut ETA-sopimuksessa edellytetyin tavoin liittynyt Bernin yleissopimukseen, jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa kannetta on pidettävä perusteltuna.

- 23 Tästä seuraa, että Irlanti ei ole noudattanut EY 228 artiklan 7 kohdan ja ETA-sopimukseen liitetyn pöytäkirjan nro 28 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole ennen 1.1.1995 tullut osalliseksi Bernin yleissopimukseen.

Oikeudenkäyntikulut

- 24 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja Irlanti on hävinnyt asian, viimeksi mainittu on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Yhdistynyt kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan saman työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan väliintulo-kirjelmässään esittämät vaatimukset hylätään.

- 2) Irlanti ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 228 artiklan 7 kohdan (josta on muutettuna tullut EY 300 artiklan 7 kohta) ja Euroopan talous-alueesta 2 päivänä toukokuuta 1992 tehtyyn sopimukseen liitetyn pöytäkirjan nro 28 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole ennen 1.1.1995 tullut osalliseksi kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta tehtyyn Bernin yleissopimukseen (Pariisin asiakirja 24.7.1971).
- 3) Irlanti velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 4) Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Rodríguez Iglesias	Jann	Macken
Colneric	von Bahr	Gulmann
Edward	Puissochet	Wathelet
Schintgen	Skouris	
Cunha Rodrigues	Timmermans	

Julistettiin Luxemburgissa 19 päivänä maaliskuuta 2002.

R. Grass

kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias

presidentti